

сільськогосподарського машинобудування та технічного сервісу; розширення застосування біотехнологій; ресурсо- та енергозбереження. Крім того, при вирішенні задач розвитку сільського господарства держава повинна регулювати міжгалузеві відносини; формувати систему сільськогосподарського кредитування; здійснювати товарні закупки та інтервенції на ринку сільгосппродукції (не тільки зерна, але і всіх інших основних видів продукції); створювати сучасну виробничу інфраструктуру – меліоративні системи, підприємства по переробці і зберіганню сільгосппродукції, що дозволить аграрному сектору впливати на економічний і соціальний розвиток держави в цілому і регіонів зокрема.

Література: 1. Качан Є.П. Проблеми та перспективи розвитку АПК // Регіональна економіка, - Львів 2009; 2. Панасенко Н.І. Інтегральна оцінка аграрного сектора економіки регіонів// Економіка і регіон, №1 (20), 2009; 3. Лиса О.І. Напрями підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектора економіки Західного регіону України// Науковий вісник НЛТУ України – 2011, Вип. 21.3, с. 203-210; 4. Агропромисловий комплекс Рівненської області. Аграрний портал. <http://www.agrobiz.net/blog.php?blog=agropromisloviy-kompleks-rivnenskoyi-oblasti>.

*Куніна Д.М.,
студентка магістратури ДВНЗ «НГУ»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Довгострокова ефективна робота будь-якого підприємства, його економічне зростання визначаються правильним вибором стратегічних орієнтирів, що дозволяють найкращим чином реалізувати потенційно-технічний і людський капітал та інші ресурси.

Актуальність вибору даної теми визначається тим, що на сьогоднішній день стратегія- це основоположний стрижень в управлінні підприємством, який повинен забезпечувати сталий економічний розвиток підприємства, підвищення конкурентоспроможності виробленої ним продукції і послуг, що надаються. В умовах жорсткої конкурентної боротьби і швидко мінливої ситуації підприємства повинні не тільки концентрувати увагу на внутрішньому стані справ, але і виробляти довгострокову стратегію поведінки, яка дозволяла б їм встигати за змінами, що відбуваються в їх оточенні.

Зараз, виключно важливим стає здійснення такого управління, яке забезпечує адаптацію фірми до швидко мінливих умов ведення бізнесу. Прискорення змін у навколишньому середовищі, поява нових запитів і зміна позиції споживача, зростання конкуренції за ресурси, інтернаціоналізація бізнесу, поява нових несподіваних можливостей для бізнесу, що відкриваються досягненнями науки і техніки, розвиток інформаційних мереж, широка доступність сучасних технологій, зміна ролі людських ресурсів, а також ряд інших причин призвели до різкого зростання значення стратегічного управління. Стратегія - це упорядкована в часі система пріоритетних напрямків, форм, методів, засобів, правил, прийомів використання ресурсного, науково-технічного і виробничо-збутового потенціалу підприємства з метою економічно ефективного вирішення поставлених завдань і підтримки конкурентної переваги. [1]

Вперше термін «стратегія» підприємництва вжив англійський науковець А. Чандлер-молодший, який виокремив три основні положення, що є характерними для стратегії підприємств і без яких будь-яка стратегія приречена. Ці три положення можна звести до:

- прийняття довгострокових цілей і задач підприємства; - визначення основних етапів реалізації стратегії; - розподіл ресурсів між основними напрямками реалізації стратегії. [2]

У стратегію входять наступні елементи: - система цілей (місія, загальноорганізаційні і специфічні цілі); - провідні принципи розподілу ресурсів; - порядок складання та затвердження планів, контролю, оцінки роботи; - пропозиції про розвиток ключових факторів розвитку зовнішнього середовища; - уявлення про діяльність конкурентів; - внутрішні та зовнішні обмеження; - програма дій. [3] Усі відомі на сьогодні стратегії підприємств можна об'єднати у певні групи, але не дивлячись на це, слід зауважити, що будь-яка стратегія, обрана конкретним підприємством, завжди буде мати індивідуальний характер, оскільки вона формується і впроваджується під впливом багатьох чинників внутрішнього та зовнішнього середовища.

Можна впевнено стверджувати, що двох абсолютно однакових стратегій не може бути. Однак, незважаючи на це, у менеджменті підприємства часто визначають загальні стратегії підприємства, надають їм певні назви та характеризують їх на основі спільних рис, що їм притаманні. Так, загальновідомі стратегії підприємств можна класифікувати за такими групами:

- стратегії концентрованого зростання; - стратегії інтегрованого зростання; - стратегії стабілізації; - стратегії реструктуризації; - стратегії диверсифікованого зростання; - стратегії скорочення. [2]

Розглянемо особливості стратегічного менеджменту, який є ефективним управлінським інструментом внаслідок цілого ряду своїх особливостей, зокрема: - стратегічний менеджмент орієнтує підприємства не на сьогоднішнє, а на перспективу. Його мета — забезпечувати постійний розвиток в умовах конкуренції; - використовуються, як правило, лише нові управлінські інструменти і технології, зорієнтовані на майбутнє; - розв'язання будь-яких управлінських завдань підприємства завжди узгоджується з вимогами стратегії розвитку; - ефективність кожної управлінської дії визначається тим, який внесок вона робить у виконання стратегії підприємства; - найбільш дієві стимули, зокрема матеріальні, мають ті співробітники, котрі роблять найбільший внесок у реалізацію мети підприємства; - головним документом, який визначає весь розвиток фірми, є стратегічний план. В умовах перехідного періоду та нестабільної економічної ситуації в Україні головною метою переважної більшості підприємств є адаптація до умов підвищеної динамічності зовнішнього та внутрішнього середовища. Відтак підприємствам необхідна відповідна стратегія розвитку, яка стала б основою прийняття ефективних управлінських рішень.

Література: 1. Стратегический менеджмент [Електронний ресурс] / Гольдштейн Г. Я. // Конспект лекцій - 1995. - 93 с. – Режим доступу до конспекту : <http://www.aup.ru/books/m24/>; 2. Грицюк Е. О. Економіка підприємства: навч. посіб. - К. : Дакор, 2009. - 304 с.; 3. Степанова Г. Н. Стратегический менеджмент. Планирование на предприятии / Степанова Г. Н. - М.: Изд-во МГУП, 2001. - 136 с.

Лещук Г.В.,

*доцент кафедри економіки та підприємництва
Прикарпатського інституту ім. М. Грушевського
Міжрегіональної Академії управління персоналом,
м. Львів, Україна*

РОЛЬ БЮДЖЕТУВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЕКТУВАННІ

В інвестиційному проектуванні суб'єкти інвестування приділяють особливу увагу питанням щодо формування й розподілу інвестиційних ресурсів, планування витрат та прогнозування майбутніх очікуваних надходжень від реалізації інвестиційного проекту. Ефективність використання інвестиційних ресурсів при реалізації інвестиційних проектів залежить від багатьох факторів, зокрема: розміру та джерел фінансування, фінансової структури, співвідношення власного і залученого (позичкового) капіталу тощо. Відповідно найоптимальнішим шляхом планування та контролювання ресурсів в інвестиційному проектуванні є здійснення належного бюджетування, яке неодмінно повинно враховувати потужності кожного джерела в той чи інший період часу, фінансового стану і перспектив розвитку акціонерів, а також кон'юнктури ринку і перспективності інвестиційного проекту.

У сучасній науковій літературі існують різноманітні підходи до трактування сутності поняття «бюджет», при цьому поняття «бюджетування» є достатньо стандартизованим. Зокрема, у загальному значенні бюджет розглядається як план майбутніх операцій підприємства, що виражений у кількісних (переважно грошових) вимірниках, а бюджетування – як процес планування майбутніх операцій підприємства та оформлення його результатів у вигляді системи бюджетів [5, с.272]. Бюджет – це оперативний фінансовий план, що відображає витрати коштів на реалізацію окремих фінансових операцій чи інвестиційних проектів та надходження від них. Розроблення бюджетів (бюджетування) передбачає розв'язання таких завдань: визначення обсягу та складу витрат і забезпечення покриття цих витрат фінансовими ресурсами з різних джерел [3, с.316]. Метою бюджетування є розробка концепції ведення бізнесу: періодичне планування фінансово-господарської діяльності підприємства; оптимізація витрат і прибутку підприємства;